

Τροχαλία_ελατήριο_ράβδος

Η τροχαλία του σχήματος έχει μάζα $M=2\text{Kg}$ και ακτίνα $R=20\text{cm}$. Σε απόσταση $r=\frac{R}{2}$

από το κέντρο της υπάρχει ένα αυλάκι το οποίο είναι τυλιγμένο με αβαρές νήμα, στο ελεύθερο άκρο του οποίου είναι δεμένο σώμα μάζας $m_1=1\text{Kg}$. Το σώμα μάζας m_1 είναι επίσης δεμένο στο κατακόρυφο ελατήριο του σχήματος σταθεράς $K=100\text{N/m}$. Στην περιφέρεια της τροχαλίας είναι επίσης τυλιγμένο γύρω της, αβαρές νήμα στο ελεύθερο άκρο του οποίου είναι δεμένο σώμα μάζας $m_2=1\text{Kg}$.

Το σύστημα αρχικά ισορροπεί.

α) Να υπολογίσετε την επιμήκυνση του ελατηρίου, για την αρχική ισορροπία του συστήματος,

β) Κάποια στιγμή κόβουμε το νήμα που συνδέει τη m_1 με την τροχαλία, τότε:

i) Να γράψετε την εξίσωση της ταλάντωσης που πραγματοποιεί η m_1 και

ii) Να υπολογίσετε την επιτάχυνση της m_2 ,

γ) Η m_2 αφού διανύσει απόσταση $h=0,4\text{m}$ σπάει το νήμα που τη συνδέει με την τροχαλία και συγκρούεται πλαστικά, χτυπώντας στο άκρο οριζόντιας ράβδου. Η ράβδος έχει μάζα $m_p=3\text{ Kg}$, μήκος $L=1\text{m}$. Ακόμη στηρίζεται στο κέντρο της K_1 , σε τριγωνική βάση ενώ μπορεί να περιστρέφεται ελεύθερα χωρίς τριβές. Τότε,

i) Να υπολογίσετε τη γωνιακή επιτάχυνση όταν το σύστημα ράβδος – m_2 , έχει περιστραφεί κατά 180° και

ii) Να υπολογιστεί η γωνία στροφής για την οποία το σύστημα ράβδος – m_2 ηρεμεί στιγμιαία.

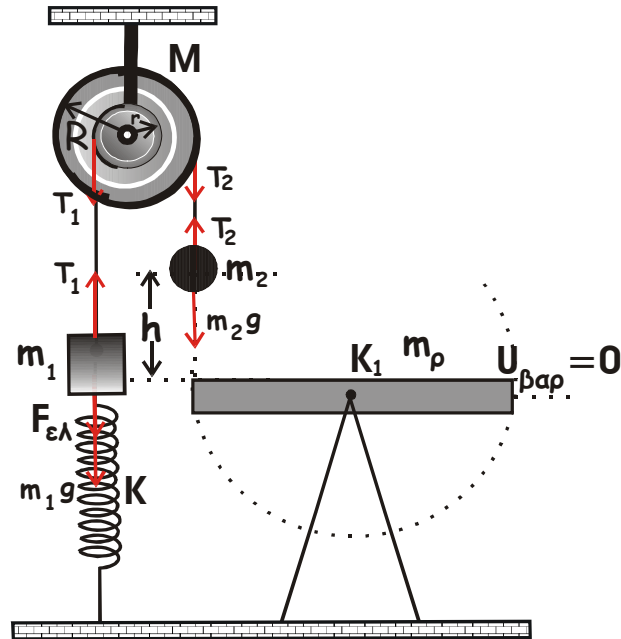
Δίνεται για την τροχαλία $I=\frac{1}{2}\cdot M\cdot R^2$ και για τη ράβδο $I_p=\frac{1}{12}\cdot m_p\cdot L^2$ και ακόμη $g=10\text{m/s}^2$.

Συνοπτική λύση:

$$\alpha) T_2=m_2\cdot g=10\text{N}.$$

$$T_2\cdot R=T_1\cdot \frac{R}{2} \Rightarrow T_1=2\cdot T_2 \Rightarrow T_1=20\text{N}$$

$$T_1=F_{\varepsilon\lambda}+m_1\cdot g \Rightarrow T_1=K\cdot x+m_1\cdot g \Rightarrow x=0,1\text{m}$$

β) i) Για τη θέση ισορροπίας της m_1 ισχύει $\Sigma F=0 \Rightarrow m_1 \cdot g = K \cdot x_1 \Rightarrow x_1 = 0,1\text{m}$, άρα $A = x + x_1 = 0,2\text{m}$. Ισχύει $K = m_1 \cdot \omega^2 \Rightarrow \omega = 10\text{rad/s}$. Ακόμη για $t=0$ είναι $x = +A$ άρα $\varphi_0 = \frac{\pi}{2}\text{rad}$, έτσι προκύπτει $x = A \cdot \eta\mu(\omega \cdot t + \varphi_0) \Rightarrow x = 0,2 \cdot \eta\mu(10t + \frac{\pi}{2})$ (S.I).

ii) Για τον υπολογισμό της επιτάχυνσης της m_2 θα έχουμε,
 $m_2: m_2 \cdot g - T_2' = m_2 \cdot a$ (1)

$M: T_2' \cdot R = I \cdot \alpha_{\gamma\omega\nu} \Rightarrow T_2' \cdot R = \frac{1}{2} \cdot M \cdot R^2 \cdot \frac{\alpha}{R} \Rightarrow T_2' = \frac{1}{2} \cdot M \cdot \alpha$ (2), τότε από τις σχέσεις (1) και

(2) προκύπτει $m_2 \cdot g = m_2 \cdot a + \frac{1}{2} \cdot M \cdot a \Rightarrow 10 = 2 \cdot a \Rightarrow a = 5\text{m/s}^2$.

γ) Ισχύει $h = \frac{1}{2} \cdot a \cdot t^2 \Rightarrow t = 0,4\text{s}$ και $v = a \cdot t \Rightarrow v = 2\text{m/s}$, ακόμη από την αρχή διατήρησης της

στροφομής προκύπτει $m_2 \cdot v \cdot \frac{L}{2} = I_{\text{ολ}} \cdot \omega_{\kappa}$ με $I_{\text{ολ}} = \frac{1}{12} \cdot m_p \cdot L^2 + m_2 \left(\frac{L}{2}\right)^2 = 0,5\text{Kg} \cdot \text{m}^2$. Τότε θα

έχουμε $m_2 \cdot v \cdot \frac{L}{2} = I_{\text{ολ}} \cdot \omega_{\kappa} \Rightarrow 1 = 0,5 \cdot \omega_{\kappa} \Rightarrow \omega_{\kappa} = 2\text{rad/s}$.

i) Όταν το σύστημα ράβδος - m_2 , θα έχει περιστραφεί κατά 180° ισχύει

$\Sigma \tau = I_{\text{ολ}} \cdot \alpha_{\gamma\omega\nu} \Rightarrow -m_2 \cdot g \cdot \frac{L}{2} = I_{\text{ολ}} \cdot \alpha_{\gamma\omega\nu} \Rightarrow$

$\Rightarrow -5 = 0,5 \cdot \alpha_{\gamma\omega\nu} \Rightarrow \alpha_{\gamma\omega\nu} = -10\text{rad/s}^2$

ii) Α.Δ.Μ.Ε:

$K_{\text{αρχ}} + U_{\text{αρχ}} = K_{\text{τελ}} + U_{\text{τελ}} \Rightarrow$

$\Rightarrow \frac{1}{2} \cdot I_{\text{ολ}} \cdot \omega_{\kappa}^2 = m_2 \cdot g \cdot y \Rightarrow$

$\Rightarrow 1 = 10 \cdot y \Rightarrow y = 0,1\text{m}$.

Άρα είναι $\eta\mu\varphi = \frac{y}{L/2} = 0,2$ ή

$\varphi = 11,5^\circ$, δηλαδή η συνολική γωνία

περιστροφής του συστήματος ράβδος - m_2 μέχρι αυτό να ηρεμήσει στιγμιαία είναι $\varphi_{\text{ολ}} = 180 + \varphi = 191,5^\circ$.

